

## ***Щеплення в Україні у 2026 році: новий етап розвитку системи громадського здоров'я***

2026 рік став знаковим для системи імунопрофілактики України. З 1 січня набув чинності оновлений Національний календар профілактичних щеплень, який є найбільшою реформою у сфері вакцинації за останні десятиліття. Його мета –підвищити рівень захисту населення від інфекційних захворювань, зменшити кількість випадків важких ускладнень та смертей, а також привести українську систему охорони здоров'я до стандартів Європейського Союзу. За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, вакцинація щороку рятує від 3,5 до 5 мільйонів життів у світі. Саме тому державні програми імунізації вважаються одним із найефективніших інструментів профілактичної медицини.

### **Чому тема щеплень залишається актуальною у 2026 році**

Україна продовжує працювати в умовах підвищених епідемічних ризиків. Значна внутрішня та зовнішня міграція населення, воєнні виклики, перебої в роботі окремих медичних закладів у попередні роки та нерівномірне охоплення вакцинацією створюють умови для можливого поширення інфекцій.

*Найбільшу небезпеку становлять:*

- кір;
- поліомієліт;
- дифтерія;
- кашлюк;
- правець;
- вірусний гепатит В;
- інфекції, спричинені вірусом папіломи людини (ВПЛ).

Саме тому МОЗ провело перегляд календаря вакцинації, враховуючи рекомендації ВООЗ та досвід країн ЄС.

### **Найважливіші зміни у календарі щеплень 2026 року**

#### *1. Вперше введено безоплатну вакцинацію проти ВПЛ*

Найгучнішою новацією стало включення вакцинації проти вірусу папіломи людини до державного календаря щеплень.

Відтепер дівчата віком 12–13 років отримують безкоштовне щеплення сучасною 9-валентною вакциною. Вона захищає від дев'яти найбільш небезпечних типів ВПЛ, які можуть спричинити:

- рак шийки матки;
- рак ротоглотки;
- рак анального каналу;
- інші онкологічні захворювання.

У країнах, де програми вакцинації проти ВПЛ працюють багато років, зафіксовано суттєве зниження кількості передракових станів та випадків раку шийки матки. Саме тому Україна долучилася до міжнародної практики профілактики онкологічних захворювань через вакцинацію.

#### *2. Друга доза КПК переноситься на 4 роки*

Раніше діти отримували другу дозу вакцини КПК (кір, паротит, краснуха) у 6 років.

З 2026 року схема змінилася:

- перша доза – у 12 місяців;
- друга доза – у 4 роки.

Таке рішення дозволяє сформувати повний захист ще до початку шкільного навчання.

Це особливо важливо через періодичні спалахи кору в Європі та Україні, які виникають серед невакцинованих дітей та дорослих.

### *3. Повний перехід на сучасні комбіновані вакцини*

Одним із головних принципів нового календаря стало скорочення кількості ін'єкцій.

Тепер ширше використовуються комбіновані вакцини, які захищають одразу від кількох інфекцій.

Переваги такого підходу:

- менше уколів;
- менше стресу для дітей;
- менше відвідувань медичних закладів;
- вищий рівень охоплення вакцинацією.

Для батьків це означає більш комфортний графік щеплень та менше пропущених візитів.

### *4. Оновлено схему вакцинації проти поліомієліту*

Україна продовжує курс на використання виключно сучасних безпечних схем імунізації.

Змінено підходи до вакцинації проти поліомієліту, які узгоджуються з міжнародними рекомендаціями та сучасними стандартами безпеки.

Поліомієліт залишається однією з найнебезпечніших інфекцій, оскільки може призводити до незворотного паралічу та інвалідності.

### **Від яких хвороб захищає календар щеплень 2026 року**

Держава забезпечує безкоштовну вакцинацію проти 11 інфекцій:

1. туберкульоз;
2. гепатит В;
3. кашлюк;
4. дифтерія;
5. правець;
6. поліомієліт;
7. гемофільна інфекція типу b;
8. кір;
9. епідемічний паротит;
10. краснуха;
11. вірус папіломи людини.

### **Щеплення для дорослих: проблема, про яку часто забувають**

Більшість українців асоціюють вакцинацію виключно з дитячим віком.

Насправді дорослі також потребують регулярного оновлення захисту.

Найважливішою є ревакцинація проти дифтерії та правця кожні 10 років.

Особливо це актуально для:

- медичних працівників;
- педагогів;
- військовослужбовців;
- людей із хронічними захворюваннями;
- осіб старшого віку.

Лікарі також рекомендують за потреби розглянути вакцинацію від:

- грипу;
- пневмококової інфекції;
- менінгокової інфекції;
- вітряної віспи;
- гепатиту А;
- ВПЛ у старшому віці за медичними показаннями.

### **Поширені міфи про вакцинацію**

#### **Міф 1: «Краще перехворіти природним шляхом»**

Насправді природне інфікування може призвести до тяжких ускладнень, інвалідності або смерті. Вакцина формує імунітет без ризиків, пов'язаних із самою хворобою.

#### **Міф 2: «Забагато щеплень перевантажують імунітет»**

Сучасні вакцини містять набагато менше антигенів, ніж ті, що використовувалися десятиліття тому. Імунна система людини щодня контактує з тисячами антигенів із навколишнього середовища.

#### **Міф 3: «Дорослим щеплення не потрібні»**

Імунітет проти окремих інфекцій поступово слабшає, тому ревакцинація є необхідною протягом усього життя.

### **Перспективи на майбутнє**

Фахівці вважають, що наступними кроками розвитку української системи імунізації можуть стати:

- ширше впровадження вакцинації хлопців проти ВПЛ;
- розширення програм вакцинації дорослих;
- цифровий контроль вакцинального статусу;
- збільшення охоплення сезонною вакцинацією від грипу.

Оновлений календар щеплень 2026 року став важливим кроком до модернізації української медицини. Включення вакцинації проти ВПЛ, перехід на сучасні комбіновані вакцини та перегляд графіків імунізації дозволять ефективніше захищати населення від небезпечних інфекційних захворювань. Вакцинація залишається одним із найбільш економічно вигідних та науково обґрунтованих способів збереження здоров'я нації.

Корисні посилання:

[https://moz.gov.ua/uk/v-ukrayini-pochinaye-diyati-onovlenij-nacionalnij-kalendar-profilaktichnih-sheplen?utm\\_source=chatgpt.com](https://moz.gov.ua/uk/v-ukrayini-pochinaye-diyati-onovlenij-nacionalnij-kalendar-profilaktichnih-sheplen?utm_source=chatgpt.com)

[https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/269568.html?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/269568.html?utm_source=chatgpt.com)